

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci Lenky Prošvicové *Deník pařížského měšťana jako historický pramen*, Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav českých dějin, Praha 2017, 50 s.

Lenka Prošvicová si zvolila pro svoji bakalářskou práci, vypracovanou v rámci česko-francouzského historického semináře, jako základní pramen text v našich zemích poměrně málo známý – tzv. *Deník pařížského měšťana* z 1. poloviny 15. století, sepsaný ve střední francouzštině. Je třeba již na tomto místě vyzdvihnout její jazykové znalosti, jež jí umožnily k těmto osobním záznamům přístup. Do středu jejího zájmu se dostal problém, kterému sám neznámý autor věnoval mnoho prostoru, totiž boj mezi mocenskými tábory Armagnaků a Burgund'anů. Již vzhledem ke zjevné stranickosti neznámého autora deníkových zápisků dospěla autorka bakalářské práce ke správnému rozhodnutí komparovat tzv. *Deník pařížského měšťana* s jiným soudobým pramenem, totiž pasážemi oficiální kroniky *Řeholníka ze Saint-Denis*, identifikovaného jako Michel Pintoin. Konfrontací osobních deníkových zápisků muže, který nebyl ve skutečnosti měšťanem (*Deník pařížského měšťana* je konvenční, historiografií dodnes běžně užívaný, ale nepřesný název), a oficiální kroniky vzniklé v nejslavnějším dějepiseckém centru Francie, totiž opatství Saint-Denis, usiluje předkládaná bakalářská práce o vykreslení komplexnějšího a plastičtějšího obrazu.

Lenka Prošvicová si přichystala půdu k dalšímu zkoumání kapitolou Přehled pramenů a literatury (s. 9–11). Zde se jí celkem zdařilo charakterizovat dvojici zvolených pozdně středověkých textů v kontextu doby s důrazem na rozdílnost jejich stylu a přístupu k historické látce. K příslušnému období dějin i soupeření Armagnaků s Burgund'any existuje pochopitelně rozsáhlá literatura: lze vytknout absenci toho či onoho titulu ve francouzštině či

dalších jazycích, ve své podstatě se autorka bakalářské práce opřela o monografie nejzásadnější a dokázala k jejich informacím kriticky přistoupit.

Kapitola nazvaná Dobový kontext (s. 18–20) víceméně splnila základní účel, totiž zasadit mocenské konflikty, jež odráží *Deník pařížského měšťana* a *Kronika řeholníka ze Saint-Denis*, do kontextu druhé fáze tzv. stoleté války. Pasáži lze vytknout stylistické neobratnosti a překlepy, autorka bakalářské práce v ní však prokázala schopnost vyrovnat se s informacemi z odborné literatury a navázat na ně, byť někdy poněkud úzce.

Jádrem práce Lenky Prošvicové je analýza obrazu rodu Armagnaků v podání neznámého pozorovatele pařížských událostí z let 1405–1449. Autorka správně postřehla, že pracuje s literárním textem, a zvolila tedy k jeho rozboru adekvátní metody. Na základě citátů ukazuje a vysvětluje subjektivitu literátova přístupu, který se pokoušel Armagnaky co nejvíce očernit – již volbou slovníku a neustálým přirovnáváním k Saracénům, tyranům a vlkům. Je třeba ocenit, že Lenka Prošvicová se občas spokojila s povrchními citacemi, jen místy se pokusila odhalit mechanismy ideového diskursu. Za přínosný považuji například rozbor názvů znepřátelených stran konfliktu (s. 32 a následující), kde citlivě zhodnotila pejorativní nádech některých termínů, který po staletích pro většinu dnešních čtenářů už vyprchal. Pozorností věnovanou emblémům se práce stává příspěvkem k nově pojímaným dějinám politiky, jež nejsou pouze historií smluv a bitev, ale také moci, zahrnující i symboliku a imaginaci.

Takřka stejné pozornosti jako tzv. *Deníku pařížského měšťana* se dostalo v práci Lenky Prošvicové *Kronice řeholníka ze Saint-Denis*, resp. Michela Pintoína. Myšlenka na důslednou komparaci obou pramenů se zrodila teprve v průběhu přípravy této práce. Byť se tedy neodráží v jejím názvu, jde z historiografického hlediska o oprávněně vnesenou komparativní dimenzi. Autorka bakalářské práce správně postřehla, že i tentokrát rozebírá a hodnotí literární dílo s emotivním nábojem, řadící se zároveň k oficiálnímu kronikářství francouzské

monarchie. Nicméně v těchto pasážích se občas spokojila s komentářem k citacím pramenů, srovnání osobního deníku a oficiálního historiografického díla by si bývalo zasloužilo hlubší analýzu stylistických a ideových voleb obou pisatelů. Autorčin soucit s utrpením „prostého lidu“ je sice pochopitelný, trochu se však nechala ovlivnit ideovým diskursem zkoumaných pramenů.

Závěrem posudku: Bakalářská práce Lenky Prošvicové splňuje nároky kladené na tento typ kvalifikační práce. Autorka prokázala, že je schopna kriticky přistoupit k pramenům a na některých místech je citlivě využít s ohledem na jejich specifický žánrový charakter. Komparativní metoda se osvědčila jako nosný pilíř jejích přístupů. Byť lze v bibliografii najít mezery, osvojila si autorka zásady historikovy práce i při výběru a kritickém využití literatury v několika jazycích. Práci lze vytknout občasné stylistické neobratnosti a relativně velké množství překlepů, zvláště v místních jménech. V závislosti na posudku oponenta průběhu obhajoby navrhuji hodnotit ji známkou **velmi dobře až dobře**.

V Praze dne 2. 6. 2017

